

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Skattedirektoratet
Postboks 6300 Etterstad
0603 OSLO

Deres ref

Vår ref
08/1377 SL TN/rla

Dato
11.12.2008

Avgrensning av merverdiavgiftsunntaket for omsetning av helsetjenester - alternativ behandling

Finansdepartementet har foretatt en endring av merverdiavgiftsunntaket for omsetning av alternative behandlingstjenester, jf. forskrift 15. juni 2001 nr. 682 (Nr. 119) om avgrensning av merverdiavgiftsunntaket for omsetning av helsetjenester § 2 nr. 4 og 5. Endringen trer i kraft 1. januar 2009, men med en overgangsordning på to år for de alternative behandlingstjenestene som fram til i dag har vært unntatt. Se vedlagte brev av 9. desember 2008 til Lovdata.

Endringen innebærer at en registrering i utøverregisteret for alternative behandlere, jf. forskrift 11. desember 2003 nr. 1500 om frivillig registerordning for utøvere av alternativ behandling, heretter vil være en forutsetning for at alternative behandlingstjenester kan omsettes uten merverdiavgift. Et forslag om dette ble sendt på høring 30. juni 2005. Fordi prosessen med etableringen av registeret, herunder registrering av organisasjoner og utøvere i registeret, har tatt noe tid, har også den videre oppfølging av forslaget tatt tid.

Nedenfor følger en nærmere redegjørelse for innholdet i forskriftsendringen.

1. Kort om endringsforslaget:

Følgende alternative behandlingsformer har til nå vært unntatt fra merverdiavgift: Akupunktur, homøopati, osteopati, naprapati, soneterapi, aromaterapi, ernæringsterapi og urtemedisinbehandling, kinesiologi og klassisk (svensk) massasje. I tillegg er alle alternative behandlingstjenester unntatt hvis de utøves av helsepersonell med autorisasjon.

Opprømsingen av hvilke tjenester som er unntatt har skapt flere avgrensings spørsmål som har gjort regelverket vanskelig å praktisere. Bl.a. har det vært vanskelig å avgrense en bestemt behandlingsform i seg selv og å avgrense den i forhold til andre tilstøtende eller lignende behandlingsformer. Det anses derfor som hensiktsmessig å knytte unntaket for alternative behandlingstjenester til den registerordning for alternative behandlere som er opprettet i medhold av lov om alternativ behandling av sykdom mv. Helse- og omsorgsdepartementet støtter endringen. Det samme har et klart flertall av høringsinstansene gjort.

Omleggingen har som siktemål å sikre større likebehandling av utøverne ved at unntaket baseres på et objektivt kriterium. Videre gir den mulighet for at flere behandlingsformer enn i dag kan unntas. Som det ble gitt uttrykk for i høringen, ser samtidig departementet at det kan være uheldig å knytte et unntak opp mot en ordning som i utgangspunktet er frivillig. Det kan føre til at enkelte som av ulike grunner egentlig ønsker å stå utenfor, følger seg presset til å la seg registrere. Det er likevel vanskelig å se at det i dag finnes andre anvendbare avgrenskningskriterier for et slikt unntak.

Kravet om registrering i utøverregisteret for alternative behandlere vil omfatte både utøvere som yter terapitjenester som har vært unntatt etter forskrift nr. 119 og utøvere som yter terapitjenester som fram til nå har vært avgiftspliktige. Forutsetningen for å bli omfattet av unntaket vil heretter bli om utøveren er registrert i registeret, ikke hvilken type terapi man driver. Det er imidlertid foreslått en overgangsordning på to år for de alternative behandlingsformene som fram til nå har vært unntatt fra merverdiavgiftsloven etter forskrift nr. 119 § 2 nr. 4, jf. nedenfor.

2. Behandlingsformer som i dag er unntatt:

For behandlingsformer som per i dag er unntatt direkte etter forskrift nr. 119 § 2 nr. 4, det vil si akupunktur, homøopati, osteopati, naprapati, soneterapi, aromaterapi, ernæringsterapi og urtemedisinbehandling, kinesiologi og klassisk (svensk) massasje, betyr endringen at utøverne av slike tjenester må registrere seg i utøverregistret for fortsatt å kunne yte tjenestene uten merverdiavgift. Selv om dette vil kunne oppfattes som en viss innstramning av unntaksvilkårene, bør de krav som stilles for å være unntatt merverdiavgiftsplikten være de samme for samtlige som yter slike tjenester. Det gir like konkurranseforhold og gjør regelverket enklere å praktisere.

Departementet vil imidlertid ta hensyn til at prosessen med godkjenning av organisasjoner og registrering av utøvere kan ta noe tid. Det er derfor foreslått at for slike tjenester skal forskriftsendringen først tre i kraft 1. januar 2011. Det betyr at utøverne av slike behandlingstjenester har to år på seg til å få registreringen i orden før det får konsekvenser for deres avgiftsstatus.

3. Behandlingsformer som i dag ikke er unntatt:

Utøvere av alternative behandlingsformer som i dag er merverdiavgiftspliktige, vil fra 1. januar 2009 kunne yte sine tjenester uten å beregne merverdiavgift - dersom de på dette tidspunktet står registrert i utøverregisteret.

En del av disse utøverne vil imidlertid ikke være registrert på dette tidspunkt. Det kan skyldes at de ennå ikke har funnet det formålstjenelig å være registrert. Det kan også skyldes at den organisasjon som vedkommende utøver er medlem i, ennå ikke er godkjent av Sosial- og helsedirektoratet. Da vil merverdiavgift fortsatt måtte beregnes inntil en ev. registrering finner sted. Det må gjelde selv om vedkommende utøver selv ønsker å være registrert. Bakgrunnen for omleggingen av regelverket på dette området er bl.a. et ønske om at unntaket skal bygge på objektive kriterier. Enkeltutøvere kan derfor ikke unntas dersom de ikke er registrerte.

4. Særskilt om autorisert helsepersonell:

Et særskilt spørsmål har vært om det bør stilles krav om at også autorisert helsepersonell må registrere seg i utøverregisteret for å kunne fortsette å yte alternative behandlingstjenester uten merverdiavgift. I høringen ble det lagt fram to alternative forslag, et der autorisert helsepersonell omfattes av ordningen og et der de ikke gjør det.

Prinsipielt mener Finansdepartementet at regelverket bør være det samme for alle utøvere av slike tjenester. Det gir like konkurransevilkår og gjør regelverket mer oversiktlig og enkelt å praktisere. Vi har imidlertid vektlagt Helse- og omsorgsdepartementets klare anbefaling om å holde denne gruppen utenfor. En viktig begrunnelse for dette standpunktet er at helsepersonell er underlagt offentlig tilsyns- og klageordning.

Kravet om registrering omfatter dermed ikke autorisert helsepersonell som yter alternative behandlingstjenester. Disse vil som nå kunne tilby alternativ behandling uten plikt til å beregne merverdiavgift selv om de ikke er registret i utøverregisteret.

Vi ber Skattedirektoratet gjøre forskriftsendringen og innholdet i dette brevet kjent. I

den forbindelse kan det være hensiktsmessig å ta kontakt med både Helsedirektoratet og Saborg.

Med hilsen

Ann Jøhnsen e.f.
lovrådgiver

Torunn Nordberg
seniorrådgiver

Vedlegg

Gjenpart: Saborg, Fjellien 3, 5019 Bergen
Helse- og omsorgsdepartementet